

Interpellation des habitants relative aux difficultés de modernisation des ascenseurs à valeur patrimoniale sur le territoire de la commune d'Anderlecht.

La représentante des habitants donne lecture du texte suivant :

De vertegenwoordiger van de burgers geeft lezing van de volgende tekst:

Ik interpelleer vanavond over de moeilijkheid die de Anderlechtenaren ondervinden bij de modernisering van historische liften.

Zoals jullie misschien weten is er een in 2003 een koninklijk besluit uitgevaardigd waarin alle liften van België aan een hele lijst veiligheidsvoorwaarden moeten voldoen.

Vandaag zijn we aangekomen aan de laatste fase van het koninklijk besluit en dus moeten de liften van vóór 1985 gemoderniseerd worden, en dat zijn natuurlijk ook de liften met een zekere historische waarde.

Ik denk dat alle de Brusselaars de historische liften wel kennen, want ze zijn overal in de stad aanwezig. Liften die gebouwd zijn op het moment dat Brussel geïndustrialiseerd werd. In Anderlecht heeft dit ook plaatsgevonden en deze liften zijn vooral te vinden in Kuregem, voornamelijk in de 'Triangelwijk'.

Deze liften vindt men vooral in de eerste appartementsgebouwen terug, namelijk in appartementsgebouwen van drie/vier verdiepingen. Ze zijn gemaakt uit smeedijzer met een houten cabine vanbinnen en een trap die er rond draait. De lift staat vaak heel centraal in het gebouw. Als u binnen komt, zie u ze direct. Vroeger was een lift heel prestigieus. Dat moest gezien worden. Deze liften maken eigenlijk integraal deel uit van het Brussels erfgoed en als men aan de liften raakt, raakt men dus ook aan het hele interieur van het gebouw.

Jammer genoeg houdt dit koninklijk besluit van 2003 geen rekening met dit feit. De liften moeten gemoderniseerd worden en het is eigenlijk niet mogelijk om dat te doen zonder aan het historisch aspect te raken.

Wat er nu gebeurt: de liften die gemoderniseerd worden, worden helemaal ingekapseld met gyprocwanden en de smeedijzeren deuren worden gewoon vervangen door inox deuren. Dat zorgt echt voor een rampzalig resultaat waarbij de liften helemaal niet meer niet passen met de stijl van het gebouw. Nochtans zijn er eigenlijk heel wat technische oplossingen voor dit probleem. Er zijn elektrische gordijnen die ervoor zorgen dat de lift veilig is, maar ook dat het erfgoed bewaard wordt. Jammer genoeg zijn er vandaag eigenlijk nog geen gevalideerde maatregelen en daardoor worden de liften nog niet goedgekeurd.

Dus hebben de inwoners van Anderlecht vandaag eigenlijk twee keuzes: ofwel moderniseren ze hun lift, maar dan verdwijnt het erfgoed, ofwel doen ze niets en dan wordt de lift in 2022 gewoon stilgelegd.

In Brussel zijn er ook heel wat liften die beschermd zijn en vandaag de dag werd er nog geen enkele van deze beschermde liften gemoderniseerd, gewoon omdat het niet mogelijk is.

Ten tweede wil ik toevoegen dat het niet alleen over het erfgoed gaat, maar dat dit ook

een sociale impact heeft, want deze gebouwen zijn vaak gebouwd voor industrieel gebruik. Maar vandaag wonen de mensen van deze gebouwen in kleine co-eigenaarschappen met alle socio-economische klassen door elkaar. En de kosten van zo'n renovatie lopen heel hoog op: het gaat van 50.000 euro tot 120.000 euro, een groot bedrag voor veel mensen.

Daarbij komt eigenlijk op dit moment dat er heel veel zou moeten geïnvesteerd worden in oude gebouwen. Niet alleen in de liften, maar ook moet het gebouw geïsoleerd worden. Het dak, de gevels, de verwarmingsketel, enz. moeten ook aangepast worden. Er zijn nog een heleboel andere dingen. Het is eigenlijk een beetje te veel op dit moment.

Veiligheid is inderdaad erg belangrijk. Dat is de reden waarom men de liften moet moderniseren, maar men vraagt een beetje redelijkheid, een soort van balans tussen de veiligheid die men gaat winnen en anderzijds het erfgoed dat men dreigt te verliezen.

Dit probleem raakt de Anderlechtenaren en de mensen uit Kuregem. Daarom vragen de inwoners, samen met de vzw "Save our elevators", drie dingen aan de volksvertegenwoordigers.

- Ten eerste dat Anderlecht een inventaris maakt van de historische liften, zoals het is al gebeurd in Sint-Gillis en Elsene.*
- Ten tweede dat er een informatiesessie wordt georganiseerd voor de burgers om ze te helpen de liften op een correcte wijze te moderniseren. Dit is al gebeurd in Schaarbeek, Sint-Gillis en Vorst.*
- Ten derde, dat men druk zet op de gewestregering en op de federale regering om ervoor te zorgen dat dit stukje erfgoed niet verloren gaat.*

G. VAN GOIDSENHOVEN estime que c'est une interpellation un petit peu atypique, parce qu'elle ne porte pas sur une plainte spécifique mais elle nous propose de nous pencher sur une question patrimoniale sur laquelle il y a manifestement un certain nombre d'améliorations à apporter. Il est vrai que les ascenseurs font partie évidente d'un patrimoine qui, aujourd'hui, subit les conséquences de modernisations peu heureuses et dont certaines sont manifestement superfétatoires au regard du gain de sécurité. D'une façon certaine, les Communes ne sont pas au premier plan pour effectuer un travail en la matière, néanmoins, nous pouvons interagir par rapport à cette problématique patrimoniale. Ce qui nous est proposé par les interpellants ne lui semble pas complètement farfelu. Bien au contraire, cela semble à la portée de ce que nous pouvons faire et donc, il pense que le Conseil communal devrait soutenir cette demande afin d'éviter que ce pan du patrimoine ne vienne à disparaître de façon irrémédiable, ce qui risque d'être le cas dans les prochaines années.

G. BORDONARO dit que cette interpellation permet de prendre connaissance des cette problématique méconnue. Il estime lui aussi que c'est important de conjuguer la modernisation et la sécurité des habitants de ces bâtiments, tout en garantissant la conservation du patrimoine anderlechtois lié au passé industriel. Il estime également que les demandes soumises par les interpellants sont tout à fait réalistes et qu'elles peuvent être mises en application de façon assez rapide. Le groupe PTB soutient donc cette proposition et espère que le Collège fera de même.

G. VERSTRAETEN is een groot liefhebber van het patrimonium en zeker wat betreft de gebouwen uit die periode. Dit is ook een van redenen die hem heeft gemotiveerd om naar Brussel te verhuizen. Hij is volledig akkoord met de vragen die de burgers stellen. Hij

denkt dat Anderlecht niet meteen de eerste gemeente is waar deze problematiek zich voordoet : Schaarbeek, Sint-Gillis, Elsene en Brussel Stad ongetwijfeld ook. Dit is een problematiek waar hij zich al lang van bewust was. Dat deze oude liften moeten verdwijnen, geeft ons de mogelijkheid, als gemeente, om mee een signaal te sturen dat wij niet akkoord zijn met deze regelgeving die in 2003 is opgesteld. Eigenlijk is dit typische soortregelgeving die op maat van een aantal grote bedrijven gemaakt werd. Dus denkt hij dat wat gevraagd wordt door de burgers zeer redelijk is, en dat we een signaal moeten geven als gemeente. We moeten niet alleen de “verbrusseling” van de gevels van onze straten tegengaan, maar moeten ook het patrimonium aan de binnenkant van onze gebouwen bewaren als dit de moeite waard is. Hij zal dit zelf ook doorgeven aan collega's op andere niveaus: op regionaal niveau en op federaal niveau. Uiteraard zal er nu niet zoveel kunnen gebeuren omdat we in verkiezingsperiode gaan en het een beetje wachten zal zijn op nieuwe regering, zowel op gewestelijk als op federaal vlak. Maar de inventarisering van de liften kan zeker nu al gedaan worden. Dit zou in Anderlecht gemakkelijk doenbaar moeten zijn. Hij denkt er effectief aan een resolutie aan te nemen, op volgende gemeenteraad bijvoorbeeld. Dat zou ook niet zo moeilijk mogen zijn, desnoods wil hijzelf het initiatief wel nemen.

M. le Bourgmestre-Président donne lecture de la réponse suivante :
de heer burgemeester-voorzitter geeft lezing van het volgende antwoord:

La thématique des ascenseurs anciens à valeur patrimoniale et la délicate question de leur mise aux normes ne concerne pas essentiellement Anderlecht, bien qu'il y ait évidemment beaucoup moins de cas que dans d'autres communes comme Ixelles, Saint-Gilles, Uccle, Schaerbeek ou Bruxelles-ville.

Cet Arrêté royal de 2003 relatif à la sécurité des ascenseurs impose aux propriétaires d'ascenseurs anciens une modernisation et une sécurisation. Et la date butoir du 31 décembre 2022 approche, puisque les ascenseurs mis en service avant 1958, ceux qui ont souvent un intérêt patrimonial, doivent être modernisés.

Outre les difficultés financières que ces travaux, souvent conséquents, peuvent entraîner, vous avez soulevé le fait que ces normes sont strictes. La difficulté de les appliquer concerne particulièrement le type d'ascenseur dit à « trémie ouverte ».

Il faut dire qu'au niveau communal, la marge de manœuvre du Collège est très faible. Nous pouvons sensibiliser le gouvernement régional bruxellois et le gouvernement fédéral sur l'intérêt de ces biens et la difficulté de la mise en œuvre de ces normes.

Je pense que la Région de Bruxelles-Capitale a déjà réalisé des campagnes de sensibilisation sur ce thème.

Et tout en étant attentif à la sécurité des utilisateurs, nous partageons vos préoccupations et sommes donc convaincus de la nécessité d'agir pour le patrimoine architectural anderlechtois qui compte des ascenseurs anciens. Je proposerai au Collège des Bourgmestre et Échevins d'établir un inventaire à l'échelle régionale qui permettrait d'identifier et de mieux qualifier ce patrimoine particulier. En effet, la mise en évidence de ce parc d'ascenseurs anciens devrait aussi susciter l'intérêt des entreprises pour le développement et la mise en œuvre de techniques de modernisation adaptées à la conservation des ascenseurs anciens, tout comme au contexte architectural dans lequel ils s'inscrivent. Les propriétaires soucieux de préserver l'ancien ascenseur de leur immeuble pourraient alors trouver plus facilement qu'aujourd'hui des professionnels compétents et disponibles pour répondre à leurs demandes.

Nous allons donc interroger la Région bruxelloise et lui demander une aide pour constituer

un inventaire qui devrait toutefois être fait au niveau des 19 communes et pas simplement au niveau d'Anderlecht. Au niveau communal, une personne s'occupe du patrimoine mais la Commune, ce qui n'est pas très riche pour traiter cette matière-là. Nous allons donc demander l'établissement d'un inventaire, rappeler et faire demander un examen objectif des difficultés techniques et, surtout, assurer une meilleure information des propriétaires de ces immeubles dans lesquels subsistent des ascenseurs anciens. C'est ainsi de manière positive que le Collège reçoit l'interpellation des habitants et il assurera le suivi dès la prochaine réunion du Collège.